

รายงานการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์
จังหวัดนครศรีธรรมราช

จัดทำโดย

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชะอวด
อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ ๑

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ ของหน่วยงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีความซับซ้อนรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุกมิติทั้งทางด้านสังคม ที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และไม่เท่าเทียมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และด้านการเมืองที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ด้านความโปร่งใสของประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมของ “คน” ให้มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด (Paradigm Shift) หรือสามารถ แยกแยะประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการสร้างนวัตกรรมในการต่อต้าน การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงานโดยแนวทางการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ “การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชะเอด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักต่อความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน พร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

๑.วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่ บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

๒. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้จัดทำประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๔ ด้าน ประกอบด้วย

(๑) ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย

(๓) ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

(๔) ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	<ul style="list-style-type: none">➢ ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)➢ เหตุการณ์การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	<ul style="list-style-type: none">➢ กระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	<ul style="list-style-type: none">➢ การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
สินบน	<ul style="list-style-type: none">➢ การให้หรือรับประโยชน์ทางการเงินหรือสิ่งของอื่นๆ ในลักษณะที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อจริยธรรม โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการทุจริตในกิจกรรมที่ดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ การให้สินบนสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ เช่น การให้สินบนเพื่อการอนุมัติงบประมาณ การให้สินบนเพื่อการอนุมัติงบประมาณ การให้สินบนเพื่อให้ได้รับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการให้สินบนเพื่อลดภาระทางภาษีและค่าปรับต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่สามารถนำไปสู่ความล่มสลายของธรรมาภิบาล และทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบการทำงานภาครัฐโดยรวม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
<p>การทุจริต</p>	<p>➤ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ ระดับสูงเพื่อปิดเบี่ยงนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ ๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กร ของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึง คุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้ งานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม ๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า ๑ สถานะ
<p>การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนตัว กับ ประโยชน์ส่วนรวม</p>	<p>➤ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะ ที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐ หรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วน ได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตัวหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้า มามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจ ในการพิจารณา ตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าว นั้น เพื่อแสวงหา ประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง</p>

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง / ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) สอดคล้องกับหลักการ ที่ ๘ – การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของ หลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งเป็นหลักการ ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กร ไว้ด้วยกัน ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ – องค์กร จุง รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งในส่วนของ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตสอดคล้องกับหลักการที่ ๘ – การพิจารณาโอกาสที่จะเกิด การทุจริต โดยกรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๔ กระบวนการ ดังนี้

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
Corrective	แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้น/สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว และจะอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
Detective	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยงผลกระทบทางบวก คือ โอกาส)
Preventive	ป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาอีก
Forecasting	การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะอาจเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจาก การพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

๔. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับ ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ - โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความ เสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของควมถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ - ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่ การเงิน

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)
๓. การจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต และประพตุมิชอบ	เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับ ความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้

๕.เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและพฤติกรรมชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชะวอด

๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นยาก

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๔ คะแนน

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การทุจริตเป็นปัญหาสำคัญที่สามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการประชาชนและการบริหารทรัพยากรสาธารณะ การทุจริตทำให้เกิดความไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน และอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการลดความเสี่ยงและเสริมสร้างการทำงานที่โปร่งใสและมีธรรมาภิบาล การประเมินความเสี่ยงนี้สามารถทำได้โดยใช้เครื่องมือและมาตรฐานที่ได้ถูกพัฒนาขึ้น เช่น ITA Manual ๒๐๒๕ ที่เป็นคู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

๑. ความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานในหน่วยงานที่อาจนำไปสู่การทุจริต เช่น การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด การขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและส่วนรวม หรือการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานไปในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งทางการเงินและทางจริยธรรมต่อหน่วยงาน รวมถึงอาจทำให้ประชาชนสูญเสียความเชื่อมั่นในภาครัฐ การทุจริตนี้สามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลังหน่วยงานภาครัฐ มักจะต้องจัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการเงินของภาครัฐเพื่อใช้ในการพัฒนาบริการต่าง ๆ แต่หากไม่มีการควบคุมและตรวจสอบอย่างรัดกุม จะเกิดช่องทางการทุจริต เช่น การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่มีการแข่งขันที่เป็นธรรม การจัดสรรงบประมาณที่ไม่โปร่งใส หรือการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากทรัพยากรของ

๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคลบางครั้งการทุจริตเกิดจากพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งอาจใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การให้ความช่วยเหลือหรือการออกคำสั่งที่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมายการที่กฎหมายหรือกฎระเบียบยังมีช่องว่างที่ไม่ครอบคลุมหรือไม่ชัดเจน ทำให้เกิดโอกาสในการทุจริต ตัวอย่างเช่น กฎระเบียบที่ไม่ชัดเจนในการอนุมัติโครงการหรือลงนามในสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรสาธารณะ

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรมการที่บุคลากรในองค์กรขาดความรู้เกี่ยวกับการทำงานที่โปร่งใสและขาดการยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมสามารถทำให้เกิดการละเมิดหรือกระทำการทุจริตในองค์กรได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ขาดการอบรมหรือการเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมในการทำงาน

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์การขาดการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมอาจทำให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ภายในองค์กร ทำให้การตรวจสอบหรือการเปิดเผยข้อมูลเกิดขึ้นยาก และส่งผลให้การทุจริตไม่สามารถตรวจจับได้ในระยะแรก

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆหากหน่วยงานมีการตรวจสอบภายในที่จำกัดหรือไม่ได้รับการตรวจสอบจากภายนอกอย่างหลากหลาย ก็อาจเกิดการทุจริตได้ง่าย เช่น การตรวจสอบที่ไม่มีความเป็นกลางหรือการพึ่งพาการตรวจสอบจากกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน

๗.สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่นในบางกรณีการทุจริตเกิดขึ้นจากบุคคลที่ใช้บารมีหรืออำนาจที่มีอยู่ในท้องถิ่นในการกดดันหรือสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวให้กับตนเองหรือพวกพ้อง เช่น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการตัดสินใจที่เป็นผลประโยชน์ต่อกลุ่มของตนเองโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

๒.สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถระบุได้ดังนี้

โอกาส

ถึงแม้จะมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันทุจริต แต่ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสในการทุจริต เช่น การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง หรือการขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

สิ่งจูงใจ

สภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการสร้างหารายและผลประโยชน์ส่วนตัวทำให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำการทุจริตเพื่อความมั่งคั่งส่วนบุคคล

การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส

ความซับซ้อนของรูปแบบการทุจริตในปัจจุบันทำให้การตรวจสอบยากขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่อาจดูเหมือนถูกต้องตามกฎหมายแต่แท้จริงแล้วไม่โปร่งใส

การผูกขาดในบางกรณีของการจัดซื้อจัดจ้าง

การที่มีผู้ประกอบการหรือบริษัทเดียวที่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจในภาครัฐอาจสร้างช่องทางให้เกิดการทุจริตจากการให้สินบน เพื่อได้สิทธิในการดำเนินโครงการหรือบริการ

การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม

การขาดรายได้ที่เพียงพอทำให้ข้าราชการหาทางเพิ่มรายได้ด้วยการรับสินบนจากผู้ประกอบการหรือลูกค้า ซึ่งอาจเป็นการละเมิดจริยธรรมและกฎหมายของภาครัฐ

การขาดจริยธรรมและคุณธรรม

เมื่อบุคคลในองค์กรขาดจริยธรรมและคุณธรรม ความยุติธรรมและความซื่อสัตย์ก็จะลดน้อยลง ทำให้เกิดการทุจริตได้ง่ายขึ้น

ค่านิยมที่ผิด

ค่านิยมที่ยกย่องผู้ที่ร่ำรวยหรือมีตำแหน่งสูงกว่าผู้ที่ยึดถือคุณธรรมและความซื่อสัตย์ ส่งผลให้การทุจริตกลายเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ในสังคม

ตัวอย่างของการทุจริตและประพฤติกรรมที่รอหน้าที่ราชการ

- การทุจริตที่เกิดขึ้นในภาครัฐมักมีลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดจากการละเมิดหน้าที่ราชการ เช่น การฉ้อโกง หรือการไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นพวกพ้อง
- การปลอมแปลงเอกสาร หรือการลงโทษที่ไม่เหมาะสม
- การยกยอก และการปกปิดความผิดให้พวกพ้อง
- การลักทรัพย์ และการทำเอกสารเท็จเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชะอวด มีการแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่

- ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติการอนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
- ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนหลัก ได้แก่

๑. การคัดเลือกกระบวนการหรือขั้นตอนการทำงานที่เสี่ยง
๒. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง
๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินและการจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการรักษาความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรสาธารณะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ส่วนที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชะอวด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็น การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

เหตุการณ์ความเสี่ยง/การทุจริต

การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ หรือการรับสินบน

๑. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกให้บุคคล หรือผู้รับบริการ
๒. การรับสินบนของขวัญหรือ ของกำนัลที่มีค่าซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่

โอกาสเกิด : ๑

ผลกระทบ/ความรุนแรง : ๑

ระดับความเสี่ยง/การทุจริต (Risk Score) : ไม่มีความเสี่ยงการทุจริต/ความเสี่ยงน้อย

มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. จัดทำเอกสารที่ระบุรายละเอียดข้อปฏิบัติต่างๆ ในการปฏิบัติงานที่จะเป็นการป้องกันการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การทุจริตในเรื่องต่างๆ
๒. จัดทำมาตรการป้องกันการรับสินบนให้ผู้ปฏิบัติงาน ในองค์กรทุกระดับถือปฏิบัติ
๓. จัดทำแนวทางการป้องกันการรับสินบนและการกำกับ ติดตาม
๔. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริต

หน่วยที่รับผิดชอบ : กองคลัง

๒. ความเสี่ยงการทุจริตที่ ในประเด็น การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

เหตุการณ์ความเสี่ยง/การทุจริต

เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ ราชการเพื่อช่วยเหลือ อำนาจ ความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยเรียกรับสินบนเป็นการ ตอบแทน

โอกาสเกิด : ๒

ผลกระทบ/ความรุนแรง : ๓

ระดับความเสี่ยง/การทุจริต (Risk Score) : ความเสี่ยง ระดับปานกลาง

มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. กำหนดนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเรียกรับสินบน ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กร ถือปฏิบัติ
 - ๑.๑ มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
 - ๑.๒ ประกาศนโยบายงดรับ ของขวัญของกำนัล ทุกชนิด เพื่อตอบสนองการปฏิบัติหน้าที่
๒. เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้อง ตามระเบียบ กฎหมาย
 - ๒.๑ ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่
 - ๒.๒ ประชาสัมพันธ์ช่องทางร้องเรียนเรื่องการทุจริต ของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ

เพื่อสร้างความ เกรงกลัวสำหรับการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่

หน่วยที่รับผิดชอบ : สำนักปลัด

๓. ความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็น การจัดซื้อจัดจ้าง

เหตุการณ์ความเสี่ยง/การทุจริต

ผู้มีอำนาจอนุมัติหรือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เลือกซื้อ หรือเลือกวิธีการเจาะจงกับ ร้านที่ตนเองรู้จัก หรือ
พูดคุยได้ง่าย

โอกาสเกิด : ๑

ผลกระทบ/ความรุนแรง : ๑

ระดับความเสี่ยง/การทุจริต (Risk Score) : ไม่มีความเสี่ยง การทุจริต/ ความเสี่ยงน้อย

มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ผู้บังคับบัญชาควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด มีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่
ปฏิบัติตามระเบียบ อย่างเคร่งครัด

๒. ดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน ๓. ดำเนินการจัดทำนโยบาย
ไม่รับของขวัญ

หน่วยที่รับผิดชอบ : สำนักปลัด

๔. ความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็น การบริหารงานบุคคล

เหตุการณ์ความเสี่ยง/การทุจริต

กระบวนการสรรหา พนักงานจ้าง อาจมีการนำ ระบบอุปถัมภ์ หรือการรับ บุคคลที่เป็นเครือญาติหรือ
บุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้าทำงาน

โอกาสเกิด : ๓

ผลกระทบ/ความรุนแรง : ๓

ระดับความเสี่ยง/การทุจริต (Risk Score) : ความเสี่ยงระดับสูง

มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

๒. กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนให้มีความชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการ

สรรหา

หน่วยที่รับผิดชอบ : สำนักปลัด